

Splošne naloge

Cauchy-Schwarzeva neenakost: $a_1, \dots, a_n \in \mathbb{R} \implies \frac{1}{n}(\sum a_i)^2 \leq \sum a_i^2$, enačaj nt. $a_1 = \dots = a_n$

Osnovni triki: indukcija ali minimalen protiprimer ali "kr eno shematsko risanje"

Turanov izrek: G ne vsebuje K_p , $p \geq 2 \implies |E(G)| \leq \frac{1}{2} \frac{p-2}{p-1} n^2$, enačaj ko $p-1|n$

Trik: Če moraš dokazati $t = 0$, lahko raje dokažeš $(-1)^n t > 0$.

Vsak povezan, dvodelen, r -regularen graf je 2-povezan.

Velja: $t(G) + t(\overline{G}) \geq \frac{1}{24}n(n-1)(n-5)$

Velja: $\text{diam}(G) \geq 3 \implies \text{diam}(\overline{G}) \leq 3$

Turnirji

V turnirju vedno obstaja vozlišče, iz katerega lahko vsako drugo vozlišče dosežemo v največ 2 usmerjenih korakih.

Če turnir vsebuje usmerjen cikel, potem vsebuje usmerjen 3-cikel.

V turnirju obstaja usmerjen 3-cikel $\iff$ vsa vozlišča imajo enako izhodno stopnjo.

Kromatični polinom

$P(G, k)$ = število k -barvanj grafa G , pot $P(P_n, k) = k(k-1)^{n-1}$, drevo isto kot za pot, poln graf $P(K_n, k) = k(k-1) \cdots (k-n+1)$.

$\chi(G)$ = najmanjši k , da je $P(G, k) > 0$.

Trditev: G graf, e povezava, $P(G, k) = P(G-e, k) - P(G/e, k)$.

Lastnosti $P(G, k)$: koef. pri k^n je 1, koef. pri k^{n-1} je $-m$, koef. pri k^{n-2} je $\binom{m}{2} - t$ (t =št. trikotnikov), prosti člen je 0, stopnja najnižjega neničelnega člena je št. komponent grafa, predznak koeficientov alternira.

$P(G, -1) = (-1)^n a(G)$. ($a(G)$ število acikličnih orientacij G).

$p_G(k) = \sum_{i=0}^n a_i k^{n-i}$ je polinom, koeficienti alternirajo, $a_0 = 1, a_a = -m, a_2 = \binom{m}{2} - t, a_n = 0$

Rekurzija: $p_G(k) = p_{G-e}(k) - p_{G/e}(k)$

$\chi(G)$ je najmanjši k , za katerega je $p_G(k) > 0$

$p_G(-1) = (-1)^n a(G)$, $a(G)$ število acikličnih orientacij G

G r -vsota grafov G_1, G_2 (tj. presek je K_r): $p_G(k) = \frac{p_{G_1}(k)p_{G_2}(k)}{p_{K_r}(k)}$

G_1, G_2 disjunktna: $p_{G_1 \cup G_2}(k) = p_{G_1}(k)p_{G_2}(k)$

Razširitveni izrek: $\forall G: P_G(k) = \sum_{S \subseteq E(G)} (-1)^{|S|} k^{c(G[S])}$

$p_G(k) = \sum_{i=0}^n a_i(G) k^i$, a_i število barvnih i -razbitij

Primeri: $p_T(k) = k(k-1)^{n-1}$, $p_{C_n}(k) = (k-1)^n + (-1)^n(k-1)$, $p_{W_n}(k) = kp_{C_n}(k-1)$, $p_{L_n}(k) = k(k-1)(k^2-3k+3)^{n-1}$

Če graf vsebuje trikotnik, potem $(k-2)|p_G(k)$

Večkratnost ničle 1 v krom. polinomu = število prereznih točk + 1 = število blokov.

Max. realna ničla $< |V(G)| - 1$

Pretoki

Γ Abelova grupa, utež $f: E(G) \rightarrow \Gamma$, usmeritev $D(v, u)$. Γ -pretok je urejen par (D, f) , za katerega velja pogoj: $\forall v \in V(G): \sum_{u \in N(v)} D(v, u)f(vu) = 0$. Nosilec je množica povezav: $\text{supp}(f) = \{f(e) \neq 0, e \in E(G)\}$. Če $\text{supp}(f) = E(G)$ imamo nikjer-ničelni pretok. k -pretok je celoštevilski pretok, pri katerem je $\forall e \in E(G): |f(e)| < k$. **Izrek(Tutte):** Graf dopušča n -n k -pretok $\iff$ dopušča n -n $\mathbb{Z}_k$ pretok. **Pretočni polinom** je število različnih n -n Γ -pretokov za $G, D, \Gamma, k = |\Gamma|$. $F(G, k) =$: (1) 0, G je povezava; (2) $k-1$, G je zanka; (3) $(k-1) \cdot F(G-e, k)$, e je zanka; (4) $F(G-e, k) - F(G/e, k)$, e ni zanka.

Linearna algebra

Če je p polinom, λ lastna vrednost od A , potem je $p(\lambda)$ lastna vrednost matrike $p(A)$.

$\text{rang}(A) = k \implies A$ ima največ k lastnih vrednosti različnih od 0.

Naj bo A $m \times n$ matrika, B pa $n \times m$: $\det(AB - \lambda I) = \lambda^{m-n} \det(\lambda I - BA)$

Lastni vektorji različnih lastnih vrednosti simetrične matrike so ortogonalni.

Naj bo A $n \times n$ matrika, $p_A(x) = x^n + a_1 x^{n-1} + \dots + a_n$, če je $A[J]$ matrika, ko iz A odstranimo stolpce in vrstice iz J , velja $a_i = (-1)^{n-k} \sum_{|J|=n-k} \det(A[J])$.

Spekter grafa

Matrika sosednosti: A_G , Laplaceova matrika $L = D - A$. $p_G(x)$ karakteristični polinoma od A_G , $\lambda_1 \geq \dots \geq \lambda_n$.

Graf diametra d ima vsaj $d + 1$ različnih lastnih vrednosti.

Če ima graf r vozlišč z istimi sosedi, je $\text{rang}(A) = n - r + 1$, zato je 0 $r - 1$ -kratna lastna vrednost.

Velja: $\lambda_1 \leq \sqrt{\frac{2m(n-1)}{n}}$

G graf, v vozlišče stopnje 1 , $u \sim v$: $p_G(x) = xp_{G-v}(x) - p_{G-u-v}(x)$

Momenti: $\sum \lambda_i = 0, \sum \lambda_i^2 = 2m, \sum \lambda_i^3 = 6t$

Poti: $2 \cos(\frac{2\pi i}{n} j)$ za $j = 0, 1, \dots, n-1$

T gozd, $p_T(x) = x^n - a_1 x^{n-1} + \dots + (-1)^{\lfloor n/2 \rfloor} a_{\lfloor n/2 \rfloor} x^{n-2\lfloor n/2 \rfloor}$, a_i = število k prirejanj od T

W_n matrika s prvo vrstico $[0, 1, 0, \dots, 0]$, potem ciklično zamaknjena. Lastne vrednosti so $\omega_j = \exp(\frac{2\pi i j}{n})$ za $j = 0, 1, \dots, n-1$.

Če je A cirkulantna matrika s prvo vrstico $[0, a_1, \dots, a_{n-1}]$, je $A = \sum_{i=1}^{n-1} a_i W_n^i$, njene lastne vrednosti pa so $\sum_{i=1}^{n-1} a_i \omega_j^i$

$\sum_{i=0}^{n-1} \omega_j^i = 0$ razen, če $j = 0$, potem $\sum_{i=0}^{n-1} \omega_j^i = n$.

Cikli: $2 \cos(\frac{2\pi j}{n})$

$H_n : 2n - 2^{(1)}$ (vektor iz samih 1), -2^{n-1} (vektorji $[1, 1, 0, 0, \dots, -1, -1, 0, 0, \dots]$), 0^n

Najmanjša lastna vrednost $L(G)$ je -2 .

P incidenčna matrika, na dol so povezave, vodoravno pa vozlišča. Potem je $A_{L(G)} = PP^T - 2I$.

$\Delta(L(G)) \leq 2\Delta(G)$

G povezan, r -regularen, potem je $\vec{1}$ lastni vektor za r , kratnosti 1 .

G r -regularen, $\lambda_1, \dots, \lambda_n$ lastne vrednosti, m povezav: lastne vrednosti $L(G)$ so $\lambda_i + r - 2$ in še -2 kratnosti $m - n$. Uporabimo

$A_G = P^T P - rI$.

$S_k(G)$ množica vseh k -podgrafov od G , katerih povezane komponente sestavljajo K_2 in cikli (k vozlišč ima)

Za $H \in S_k(G)$ je $c(H)$ število ciklov v H in $r(H) = k - c_H$, kjer je c_H število povezanih komponent H

$p_G(x) = x^n + a_1 x^{n-1} + \dots + a_n$

Velja: $(-1)^i a_i = \sum_{H \in S_i(G)} (-1)^{r(H)} 2^{c(H)}$

Spotoma opazimo še $\det(A_G) = \sum_{H \in S_n(G)} (-1)^{r_s(H)} 2^{c(H)} = \sum_{H \in S_n(G)} (-1)^{r(H)} 2^{c(H)}$ (r_s je število sodih komponent v H)

Posledica: če je k dolžina najkrajšega lihega cikla v G , potem je število k ciklov $= \frac{-a_k}{2}$

Spekter K_n je $n - 1^{(1)}, -1^{(n-1)}$, preko $A = J - I$.

Laplaceov spekter K_n je $0^{(1)}, n^{(n-1)}$, preko $L = nI - J$.

Spekter $K_{m,n}$ je $\sqrt{mn}^{(1)}, -\sqrt{mn}^{(1)}, 0^{(n+m-2)}$.

za k -regularen graf je $\lambda_i + \mu_i = k$, k je enkratna lastna vrednost in vse lastne vrednosti $|\lambda| \leq k$

Dvodelen graf ima lastne vrednosti plus-minus po parih, ostale so 0 .

$\text{diam}(G) < \text{število različnih lastnih vrednosti}$

$f(x) = x^T A x$ doseže ekstrem v lastni vrednosti matrike A , vrednost pa je λ_1 oz. λ_n .

Velja: $\delta \leq \lambda_1 \leq \Delta$

Simetrije grafov

$\text{Aut}(G) \leq \text{Sym}(V(G))$ z operacijo $\alpha \cdot \beta = \beta \circ \alpha$, namesto $\alpha(v)$ pišemo v^α , potem je $v^{\alpha\beta} = (v^\alpha)^\beta$.

Velja: $\text{Aut}(G) = \text{Aut}(G^C)$

PP: $\text{Aut}(K_n) = S_n, \text{Aut}(K_{m,n}) = S_m \times S_n, \text{Aut}(K_{n,n}) = (S_m \times S_m) \rtimes S_2, \text{Aut}(C_n) = D_{2n}, \text{Aut}(P_n) = \mathbb{Z}_2, \text{Aut}(\text{Petersen}) = S_5$

Izrek (Frucht): Za vsako končno grupo X obstaja končen graf G , da je $\text{Aut}(G) = X$. Obstaja 3-regularen povezan graf G .

Vozliščno simetričen: če za poljubni vozlišči u, v obstaja $\alpha \in \text{Aut}(G) : u^\alpha = v$.

Primeri: $K_n, K_n^C, K_{n,n}, C_n, Q_n$, platnoska telesa, Petersenov graf.

Lema o orbiti in stabilizatorju: grupa G deluje na mn. Ω . $G_\omega = \{g \in G ; \omega^g = \omega\}$ stabilizator, $\omega^G = \{\omega^g ; g \in G\}$ orbita.

Tedaj je $|G| = |G_\omega| |\omega^G|$.

Cayleyjev graf: $\text{Cay}(G; S)$, vozlišča so elementi grupe G , $h \sim g \iff hg^{-1} \in S \iff h \in Sg$.

Velja: sosesčina $N(h) = Sh$, graf je $|S|$ -regularen, S generira grupo $G \iff \text{Cay}(G; S)$ je povezan.

Regularno delovanje: G deluje na Ω regularno, če je G tranzitivna in je $G_\omega = 1$ za nek (in potne za vsak) $\omega \in \Omega$.

Lema: G deluje regularno $\iff G$ deluje tranzitivno in $|G| = |\Omega|$.

cayleyjev graf: graf, ki je izomorfen nekemu Cayleyjevemu grafu.

$\rho: G \rightarrow \text{Sym}(G)$, g identificiramo z ρ_g (desno množenje z g), $\rho(G) \leq \text{Aut}(\text{Cay}(G; S))$ in dejuje tranzitivno na njej.

Izrek (Sabidussi): X je Cayleyjev graf $\iff \text{Aut}(X)$ premore podgrupo, ki deluje na $V(X)$ regularno.

Posledica: Vsak Cayleyjev graf je vozliščno simetričen.

Pozor: obstajajo vozliščno simetrični povezni grafi, ki niso Cayleyjevi. Npr. Petersenov graf.

Cayleyjev izrek: $n||G| \implies \text{obstaja } x \in G \text{ reda } n$.

Avtorji: Vesna Iršič, et. al.